

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

Priča o globalnom obrazovanju

Petra Foršek Koški, Valentina Gambiroža Staković i
Branimira Penić

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

IMPRESSUM

Naslov publikacije:

Priča o globalnom obrazovanju

Nakladnik:

Udruga za društveni razvoj i neformalno obrazovanje DrONe

Dubrovačka 1, 47000 Karlovac / udruga.drone@gmail.com / 0917813020

<https://www.facebook.com/udrugadrone>

Autorice:

Petra Foršek Koški, Valentina Gambiroža Staković, Branimira Penić

Urednica:

Branimira Penić

Grafičko oblikovanje:

Branimira Penić za DrONe.

Karlovac, 2020.

Publikacija je nastala u sklopu online treninga "Priča o globalnom obrazovanju" koji je provela Udruga za društveni razvoj i neformalno obrazovanje DrONe u sklopu Tjedna globalnog obrazovanju 2020., uz podršku Centra za mirovne studije i GOOD inicijative.

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

SADRŽAJ

• Uvod.....	1
• Modul 1: Globalno obrazovanje - što je?	6
• Modul 2: Globalno obrazovanje u Hrvatskoj.....	20
• Modul 3: Globalne kompetencije.....	25
• Modul 4: Smjernice za globalno obrazovanje.....	33
• Modul 5: Što nakon treninga?	36
• Literatura.....	42

★ U ovoj publikaciji uporabljeni su izrazi napisani u muškom rodu, a odnose se kao neutralni na sve osobe, neovisno o njihovu spolu ili rodu.

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

UVOD

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

"Priča o globalnom obrazovanju" je razvijena kao online trening namijenjen osobama koje djeluju ili će tek djelovati u području obrazovanja, s naglaskom na globalno obrazovanje.

Trening je osmišljen u sklopu međunarodnog Tjedna globalnog obrazovanja koji se održava svake godine krajem studenog. Dio je to široke kampanje koju koordinira Centar Sjever-Jug Vijeća Europe, a koji se svake godine obilježava kroz različite oblike formalnog i neformalnog obrazovanja, te informalnog učenja u cijeloj Europi. Aktivnosti u Hrvatskoj posljednjih nekoliko godina koordinira [Centar za mirovne studije](#) (2018., 2019.). Tjedan globalnog obrazovanja u sklopu kojega je razvijen trening i ova brošura fokusirao se na aktivne mlade te se održavao od 16. do 20. studenog 2020. s motom "*It's our world, let's take action together!*"

"Trening je bio namijenjen početnicima_icama u globalnom obrazovanju te se unutar 5 modula (ne uključujući uvodni dio i evaluaciju) sudionike_ice upoznalo sa osnovnim pojmovima i definicijama, primjerima dobrih praksi ali i sa stručnjacima u ovom području.

Ukupno trajanje treninga je pet dana (jedan dan - jedan modul) a trening je osmišljen na self-paced principu. Drugim riječima, sudjelovanje na treningu je zamišljeno na vlastitom tempu što znači da su sudionici_ice birali doba dana kada su prolazili kroz module te su sami odlučivali hoće li u jednom danu proći kroz jedan ili tri modula.

Izuzetak su Modul 2 i Modul 5 gdje smo se nalazili online kako bismo čuli primjere dobrih praksi iz prve ruke te kako bismo zajedno dogоворили follow-up aktivnosti (aktivnosti po završetku treninga).

MODUL 1 (16.11.): Globalno obrazovanje - što je?

MODUL 2 (17.11. u 16h): Globalno obrazovanje u Hrvatskoj - razgovor sa stručnjacima

MODUL 3 (19.11.): Globalne kompetencije

MODUL 4 (20.11.): Smjernice za provedbu globalnog obrazovanja

MODUL 5 (23.11. u 17h): Online sastanak

Izvor fotografije: cms.hr

"Nakon svakog modula sudionicima je slijedio zadatak. Svi zadaci temeljili su se na razvoju kritičkog razmišljanja i samostalnog istraživanja. Za izvršavanje i razmjenu zadataka koristili smo online alat [Padlet](#).

padlet

Branimira Penić + 7h
Priča o globalnom obrazovanju
Virtualni prostor za prikupljanje svih uradaka sudionika online treninga "Priča o globalnom obrazovanju"

Modul 1: Predstavljanje! Modul 1: Memes Modul 2: Primjer dobre prakse Modul 3: Globalne kompetencije Modul 4: Smjernice za GO Modul 5: Plan kampanje Follow-up Kamp...

Za svaki modul (dan treninga) predviđeno je polje u koje su sudionici stavljali svoje radeve i/ili kritičke osvrte.

A ovako izgleda kada je sadržaj dodan na Padlet - >>>

A tko smo
uopće mi?

padlet

Branimira Penić + 1 + 7h
Priča o globalnom obrazovanju
Virtualni prostor za prikupljanje svih uradaka sudionika online treninga "Priča o globalnom obrazovanju"

Modul 1: Predstavljanje! Modul 1: Memes

Valentina Gambiroža 1m

Title
Write something ...

Upload Pick file from your computer.
Link Enter any URL...
Google Search images, videos, audio, GIFs, web.
Snap Take photo from your camera.
Film Capture video from your camera.
Voice Record audio from your microphone.
Screen Record your screen.
Draw Doodle on an onscreen canvas.
Place Add a location.
Padlet Link to one of your other pads.

Društveni razvoj i informalno obrazovanje

TKO SMO MI?

Mi smo Petra, Valentina i Branimira, članice udruge za društveni razvoj i neformalno obrazovanje DrONe.

DrONe radi i promiče vrijednosti neformalnog obrazovanja, rada s mladima, ljudskih prava, rada s ranjivim skupinama te društvenog poduzetništva. Glavni ciljevi Udruge su promicanje aktivnog građanstva i demokratizacije društva, promicanje razvoja civilnog društva i promicanje obrazovanja i cjeloživotnog učenja. Cilj nam je promicati demokratsku političku kulturu, nenasilje i izgradnju mira, sprečavanje nasilja i poticanje volonterizma, socijalne solidarnosti i interkulturalnog dijaloga. Usmjereni smo na sudjelovanje u izradi javnih

politika, posebno na područjima dobrobiti mlađih, ljudskih prava i rada s mladima, a glavna tri područja kojima se trenutno bavimo su rad s mladima, neformalno obrazovanje i građanski odgoj i obrazovanje. Zaprati nas na fejsu: [Udruga DrONe](#).

Također nam je važno naglasiti kako ovaj online trening provodimo uz podršku Centra za mirovne studije i GOOD Inicijative:

Izvor fotografije: cms.hr

Izvor fotografije: goo.hr

Centar za mirovne studije (CMS) je nevladina, neprofitna organizacija koja promiče nenasilje, ljudska prava i društvenu promjenu povezujući obrazovanje, istraživanje i aktivizam. Posljednjih nekoliko godina kordiniraju aktivnosti u sklopu Globalnog tjedna obrazovanja u Hrvatskoj.

GOOD Inicijativu čine organizacije civilnog društva koje se bave neformalnim obrazovanjem i ljudskim pravima od 2009. godine. Kroz Inicijativu se aktivno zalažu za sustavno i kvalitetno uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u odgojno-obrazovni sustav.

A sada nešto i o trenericama na treningu "Priča o globalnom obrazovanju":

**VALENTINA
GAMBIROŽA STAKOVIĆ**

Bok! Ja sam Valentina, mnogima poznatija kao Roža. U civilnom sektoru aktivno radim i djelujem posljednje četiri godine, najčešće kao trenerica i edukatorica. Na papiru sam pedagoginja i profesorica francuskog jezika i književnosti, no osobno se smatram youth workericom, odnosno osobom koja mladima pomaže da uvide svoje vrijednosti i mogućnosti. Smatram kako je neformalno obrazovanje poput ovog treninga upravo put do uvažavanja različitosti i stvaranja novih vrijednosti.

Osim neformalnog obrazovanja strast su mi projekti mobilnosti za mlađe, s naglaskom na Erasmus+ mogućnosti. Trenutno djelujem u nekoliko udruga i inicijativa te sam uvek u potrazi za novim idejama. U slobodno vrijeme, koje je uistinu rijetkost, bavim se osmišljavanjem edukativnih programa i projekata, organizacijom raznih festivala i inicijativa a nadasve sam ljubiteljica dobrih koncerata.

PETRA FORŠEK KOŠKI

Hola! Ja sam Petra, profesorica španjolskog i teta knjižnica u slobodno vrijeme i voditeljica projekta, volonterka i „osoba iz finansija“ ostatak vremena. Zapravo sam u civilnom sektoru volonterski malo više od godinu dana, a službeno tek 3 mjeseca. Prije toga sam tri godine provela u srednjoškolskom formalnom obrazovnom sektoru gdje sam sudjelovala u pisanju i provođenju manjih projekata i građanskih akcija. S obzirom na to da me svašta zanimalo u određenim periodima života, okušala sam se i u turizmu, ali sam trenutno najsrđnija tu gdje jesam. Pišem i provodim Erasmuse i koordiniram volontere, a večeri kramim u školi stranih jezika podučavajući španjolski kako ga i sama ne bih baš skroz zaboravila.

BRANIMIRA PENIĆ

Pozdrav svima!

Nakon što sam tri godine radila u školi i godina i godina volontiranja u raznim organizacijama, odlučila sam potražiti posao u civilnom sektoru. Zapravo, posao je našao mene i to je bilo to. Aktivna sam u nekoliko organizacija i inicijativa (Mreža mladih Hrvatske, GOOD inicijativa, Izvan fokusa, DrONe, Carpe Diem, Europe Goes Local, mislim da je to dosta). Najdraža mi je tema rad s mlađima, obrazovanje (s naglaskom na građanski odgoj i obrazovanje te neformalno obrazovanje) i aktivnog sudjelovanja mlađih u lokalnoj zajednici. Mentor sam volonterima (u sklopu programa Europskih snaga solidarnosti) i to me osobito veseli.

Vrijeme je da saznamo nešto i o vama!

Nakon što ste se sudionici prijavili u Padlet, predstavili su nam se u nekoliko rečenica. Na ovaj način mogli su vidjeti tko su ostali sudionici_ice, virtualno se upoznati te pritom isprobavati nove online alate!

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

MODUL 1: GLOBALNO OBRAZOVANJE - ŠTO JE?

1. MODUL: Globalno obrazovanje - što je?

Globalno obrazovanje - definicije

GLOBALNO OBRAZOVANJE jest obrazovno gledište koje proizlazi iz činjenice da suvremeni čovjek živi i sudjeluje u svijetu koji je iz dana u dan sve više globaliziran. Koncept globalnog obrazovanja – prema shvaćanju North-South centra Vijeća Europe – obuhvaća one aspekte odgoja i obrazovanja koji se odnose na karakteristike današnjeg globaliziranog i međupovezanog svijeta, te na potrebe za ostvarivanjem ciljeva pravednosti i zaštite ljudskih prava u takvom svijetu. Globalno je obrazovanje u svojoj osnovi pristup obrazovanju koji se bavi sve većom povezanošću lokalnog i globalnog. Izazov je globalnog obrazovanja stvoriti i primijeniti pedagoške odgovore na rastuću globalnu povezanost te kroz obrazovne procese poticati kompetencije djece i mladih koje će im pomoći u doprinosu rješavanju globalnih problema. ([Globalno obrazovanje u Hrvatskoj - preporuke i doprinos procesu uvođenja, GONG](#)). Nadalje, Deklaracija o globalnom obrazovanju iz Maastrichta (2002.) navodi:

“Globalno obrazovanje je obrazovanje koje otvara oči i umove prema realnostima ovoga globaliziranoga svijeta te ih pokreće prema ostvarenju svijeta u kojemu vladaju pravda, jednakost i u kojemu su ljudska prava temeljna vrijednost. Globalno obrazovanje obuhvaća obrazovanje za razvoj, obrazovanje o ljudskim pravima, obrazovanje za održivost, mirovno obrazovanje, sprječavanje sukoba i interkulturalno obrazovanje kao globalnu dimenziju građanskog obrazovanja”.

GLOBALNO OBRAZOVANJE zapravo je kreativan pristup provođenju promjena u društvu. Odnosi se na aktivan proces učenja koji je zasnovan na univerzalnim vrijednostima tolerancije, solidarnosti, jednakosti, pravde, uključivanja, suradnje i nenasilja. Globalno obrazovanje započinje podizanjem svijesti o globalnim izazovima poput siromaštva ili neravnopravnosti uzrokovanih neravnomernom raspodjelom resursa, degradacijom okoliša, nasilnim sukobima ili ljudskim pravima, stvarajući tako dublje razumijevanje složenosti temeljnih uzroka. Cilj mu je promijeniti stavove ljudi odražavajući se na njihove vlastite uloge u svijetu. Globalno obrazovanje motivira i osnažuje ljude da postanu aktivni, odgovorni svjetski građani.

Globalno obrazovanje obrađuje teme poput globalne pravde, ljudskih prava, održivosti, mira, interkulturalne komunikacije i mnoge druge. Ono se temelji na vrijednostima tolerancije, solidarnosti, pravednosti, suosjećanja, jednakosti, odgovornosti, suradnje, nenasilja, inkluzije i raznolikosti. Također, globalno obrazovanje primjenjuje sljedeće metodološke principe:

- usmjeren je na učenika_icu,
- participativno je,
- zasnovano je na partnerstvu,
- odgajatelj nije učitelj koji prenosi znanje ili vještine, već je učenik, a u procesu učenja obraća se refleksiji (glava), osjećajima (srce) i aktivnosti (ruka) – 3H model (head, heart, hands),
- temeljeno je na iskustvu,
- osnažuje osobe.

Izvor fotografije: coe.int

Kako bi se ostvarile sve spomenute promjene, potreban nam je set znanja, vještina i vrijednosti koji su važni sastojci za aktivno globalno građanstvo. Ključni su elementi globalnoga obrazovnog kurikuluma - bilo u formalnom ili neformalnom kontekstu (Globalno obrazovanje za održivi razvoj, Udruga Breza, 2017.):

Znanje	Vještine	Vrijednosti i stavovi
Globalne dinamike, međuvisnosti i međupovezanosti	Kritičko mišljenje i analiza	Samosvijest, samopouzdanje
Identiteti, jednakosti i razlike	Mogućnost promjene perspektive	Samopoštovanje i poštivanje drugih
Ljudska prava, društveno pravo i jednakost	Timski rad	Društvena odgovornost i odgovornost prema okolišu
Održivi razvoj	Suosjećanje	Otvorenost
Izgradnja mira	Suočavanje sa složenošću i nesigurnošću	Vizionarski stavovi
Strukture moći, utjecaji, demokracija i dobra	Mogućnost učenja i istraživanja	Aktivno i sudjelujuće članstvo u zajednici
Politika i ekonomija	Deklarativnost	Solidarnost
	Ophodjene s medijima i novim tehnologijama	
	Donošenje odluka	
	Rješavanje problema	

Navedena lista znanja, vještina i vrijednosti nije potpuna. Globalno obrazovanje ne odnosi se samo na ono što učimo, već kako učimo i kao takvo ono mora biti dinamični proces.

Naposljetku možemo zaključiti da je globalno obrazovanje proces koji započinje podizanjem svijesti o određenim problemima, a zatim stvara dublje razumijevanje složenih temeljnih problema, potiče ljudе da razmišljaju o vlastitoj ulozi u problemu i stoga mijenjaju svoje stavove i ponašanje. Pitanja poput "trebamo li se mi u Hrvatskoj bojati terorizma?" ili "koja je to priča s tim globalnim zatopljenjem te ima li to veze s činjenicom da su naša ljeta sve toplija?" povezuju pojedinca, lokalnu i globalnu zajednicu i time tematiziraju globalno obrazovanje. Upravo dajući odgovore i upućujući na uzročno posljedične veze dolazimo do odgovora na prethodna pitanja. Takvim pristupom i procesom globalno obrazovanje motivira i osnažuje ljudе da postanu aktivni na odgovoran način. Koncept globalnog obrazovanja je vrlo značajan zbog transformacijskog potencijala, odnosno utjecaja na osnaživanje mladih ljudi, ali i građana općenito za aktivan angažman na pozitivnoj društvenoj promjeni.

Glavni principi globalnog obrazovanja

Temeljno je obilježje globalnog obrazovanja da je ono transformativan proces učenja. To znači da ono "podrazumijeva duboku, strukturalnu promjenu osnovnih premlja, mišljenja, osjećaja i djelovanja. Ono je obrazovanje uma, ali i obrazovanje srca." (Cabezudo et al 2008/2012). Drugim riječima, globalno obrazovanje otvara mogućnosti za postizanje većeg stupnja ravnopravnosti, društvene pravde, razumijevanja i suradnje među narodima. Tri glavne faze transformativnog učenja usko su povezane s globalnim obrazovanjem:

- Analiza trenutne situacije u svijetu
- Vizija kako bi izgledala alternativa prevladavajućem modelu
- Proces promjene prema odgovornom globalnom građanstvu

Pojednostavljeni – transformativno učenje odnosi se na znanje kako analizirati odnose moći, znati kako reagirati na nepravdu, te to i aktivno činiti. Globalno obrazovanje u svojoj osnovi dakle nosi velik aktivistički potencijal.

Globalno obrazovanje kao transformativno učenje podrazumijeva procese sudioničkog donošenja odluka u svakoj od ovih faza. Cilj ovog oblika učenja jest unaprijediti međusobno znanje i kolektivnu svijest o sebi. Kroz suradnju i solidarnost, globalno obrazovanje bori se protiv podjela uslijed konkurenциje, sukoba, straha i mržnje te predstavlja izazov pohlepi, nejednakosti i egocentričnosti. Globalno obrazovanje kao transformativno učenje nudi način da se ostvare promjene na lokalnoj razini koje će utjecati na globalnu razinu u pogledu jačanja građanstva kroz strategije i metode sudjelovanja kako bi pojedinci naučili preuzeti odgovornost koja se ne smije prepustiti isključivo vladama i ostalim donositeljima odluka. Ovakvim pristupom može se ostvariti golem utjecaj na formalno i neformalno obrazovanje, koje će odigrati značajnu ulogu u osvješćivanju pojedinaca kolika je uistinu njihova stvarna moć u oblikovanju budućnosti.

Izazovi s kojima se susrećemo na globalnoj razini, izazovi su međusobno isprepletenih sustava koji uzročno-posljedično utječu jedni na druge. S tim na umu važno je naglasiti da je globalno obrazovanje u svojoj suštini **interdisciplinaran** pristup koji bi se u obrazovanju trebao provlačiti kroz sadržaje svih (školskih) predmeta. Osim toga, ono od svog početka podjednak naglasak stavlja na važnost formalnog, ali i neformalnog obrazovanja, te informalnih procesa učenja u svakodnevnom životu. U svim okruženjima, ono se oslanja na participativne metode rada s ciljem razvoja znanja, vještina, vrijednosti i stavova „globalne odgovornosti građana svijeta“ kod svojih polaznika neovisno o njihovoj dobi ili profilu. (Globalno obrazovanje u Hrvatskoj - preporuke i doprinos procesu uvođenja, GONG).

Važan princip globalnog obrazovanja je i neprestano povezivanje lokalnih i globalnih realnosti, te ukazivanje međusobne ovisnosti spomenutih što globalno obrazovanje naziva glokalizacijom: „*Od lokalnoga prema globalnome, odnosno od zagadenja ili siromaštva u vlastitom području idemo prema globalnoj dimenziji problema, nakon čega se vraćamo na lokalnu razinu.*“ (Da Silva, M. C., ur. (2012.). Glokalizacija je nastala spajanjem riječi globalizacija i lokalizacija, a označava sociografski pojam integracije i interakcije globalnoga i lokalnoga s jedinstvenim ishodima u različitim geografskim područjima. Glokalizacija se fokusira na jedinstvenost i razlike unutar i između područja svijeta. U glokalizaciji pojedinci imaju prostora za izražavanje kako bi se prilagodili, inovirali i upravljali unutar glokaliziranog svijeta. Glokalizacija lokalne ljudi i skupine smatra važnim i kreativnim agentima. Jedan od načina pojašnjavanja pojma glokalizacije jest korištenje bliskih primjera koji na slikovit način prikazuju pozitivne i negativne strane određenog procesa. Primjerice, razgovorom o proizvodnji Nestleovih proizvoda (Nescafe, Nesquik, Purina, Maggi i mnogi drugi) i njihovih utjecaja na različite lokalne sredine (npr. na zlostavljanje i trgovanje djecom, financijski dug u Etiopiji) moguće je prijateljima, kolegama, učenicima ili obitelji približiti kako globalni tokovi mijenjaju lokalnu sredinu, što je jedan od osnovnih ciljeva globalnog obrazovanja.

Izvor fotografije: pexels.com

Jedan od ključnih principa u okviru globalnog obrazovanja je multiperspektivni pristup. Naime, globalno obrazovanje ima za cilj objasniti da je konkretni problem potrebno promatrati iz različitih perspektiva te donijeti informiranu odluku i razviti stav na temelju što obuhvatnijih informacija. Ovakav se pristup uči jer je prvi korak u razvoju kritičkog mišljenja ([Jedi lokalno, misli globalno – Priručnik globalnog obrazovanja za nastavnike](#), Udruga Žmergo).

Uzmimo primjer prekomjernog izlova ribe. Naime, budući da potražnja za ribom u svijetu sve više jača, povećava se i izlov ribe, pogotovo u slabije razvijenijim državama/sredinama koje žive od tradicijskog ribarstva. Izlov ribe koja se uglavnom šalje u razvijenije države svijet uzrokuje nestašicu hrane u takvim lokalnim zajednicama. Nestašica pak utječe i na promjenu strukture stanovništva, a posebice na jednakost stanovništva. U ovom kontekstu proizvodnje hrane, primjerice, moguće je identificirati različite utjecaje, različite interesne skupine i lobije. Velike korporacije uglavnom se fokusiraju na profit, mali lokalni poljoprivrednici imaju za cilj promovirati vlastiti način proizvodnje i pronaći svoju nišu na tržištu, potrošači žele kvalitetnu i povoljnu hranu. Svi oni imaju određene interese i svoj pogled na svijet. Zato je u promišljanju potrebno osvijestiti različite poglede na svijet, na lokalnu sredinu, ali i na život pojedinca.

Konkretnije, globalno obrazovanje podučava o procesima globalizacije, temeljnim procesima i filozofiji čovječanstva te nas upoznaje sa sličnostima i razlikama različitih naroda i drugih zajednica koje čine čovječanstvo. U skladu s tim, globalno obrazovanje usmjereno je na razvoj vještina, i to primarno kritičkog mišljenja, multiperspektivnog pristupa, razvoja komunikacijskih vještina, suošjećanja, donošenja odluka, asertivnosti, kreativnosti; potiče istraživanje i timski rad, a bavi se i transformacijom sukoba i iskustvenim učenjem. Treća su komponenta kompetencije stavovi. Stavovi koji se nalaze u ishodima globalnog obrazovanja među ostalim su sljedeći: društvena odgovornost, odgovornost prema okolišu, samopouzdanje, nepristranost, solidarnost i proaktivnost. Sve navedene kompetencije omogućuju shvaćanje holističkog pristupa aktualnim problemima i mogućnost komparacije, analize i interpretacije problema s kojima se čovječanstvo kao cjelina suočava, uzimajući u obzir posebnosti svake zajednice.

Ciljevi globalnog obrazovanja

Iz svega navedenoga do sada možemo zaključiti kako globalno obrazovanje ima više ciljeva:

- Cilj globalnog obrazovanja jest obrazovanje građana o socijalnoj pravdi i održivom razvoju.
- Cilj globalnog obrazovanja jest otvaranje globalne dimenzije i holističke perspektive u obrazovanju sa svrhom pomoći pri razumijevanju složenih okolnosti i procesa u suvremenom svijetu te razvoja vrijednosti, stavova, znanja i vještina koje će ljudima omogućit da se uspješno nose s izazovima u međuovisnom svijetu.
- Globalno obrazovanje pomaže nam shvatiti složene procese koji dovode do nasilja i sukoba na pojedinačnoj, kolektivnoj, državnoj i svjetskoj razini te osvijestiti načine na koji se navedeni sukobi mogu spriječiti ili riješiti. Promicanjem razumijevanja drugih kultura i uloge pojedinaca kao dinamičnih igrača za pravedniji i ravnopravniji svijet, cilj globalnog obrazovanja jest razviti stavove koji će pokrenuti konstruktivno i nenasilno rješavanje sukoba.
- Cilj globalnog obrazovanja jest razviti zajednice učenja u kojima se učenike i odgojno-obrazovne djelatnike potiče na zajednički rad na globalnim pitanjima.
- Cilj globalnog obrazovanja jest potaknuti i motivirati na pristupanje globalnim pitanjima uporabom inovativnih metoda.
- Cilj globalnog obrazovanja jest postaviti izazov pred formalne i neformalne obrazovne programe i aktivnosti predstavljanjem vlastitih sadržaja i metodologije.
- Cilj globalnog obrazovanja jest prihvatići Drugost i međuovisnost te stvoriti uvjete u kojima se i drugi mogu izraziti te na taj način izraditi modele ponašanja temeljene na solidarnosti.
- Cilj globalnog obrazovanja jest pomoći učenicima u razvijanju alternativa pri donošenju odluka o vlastitom ili javnom životu i razmišljanja o posljedicama svojih odabira, čime se njeguje duh „globalne odgovornosti građana svijeta“.
- Globalno obrazovanje promiče sudjelovanje u djelovanju. Drugim riječima, poziva nas na aktivnu borbu za pravedniji i ravnopravniji svijet.

Izvor fotografije: coe.int

Izvor: [Smjernice za globalno obrazovanje](#), Mreža Tjedna globalnog obrazovanja (2012.)

Nadalje, sa ciljevima globalnog obrazovanja usko su povezani i ciljevi održivog razvoja. Ideja o održivom razvoju koji osigurava blagostanje, omogućuje gospodarski razvoj uvažavajući potrebe svih ljudi te čuva okoliš - istaknuta je još 1987. godine u UN-ovom izvještaju Naša zajednička budućnost. Od tada je organiziran niz globalnih događanja, počevši od najpoznatijeg sastanka na vrhu vodećih ljudi zemalja članica UN-a u Rio de Janeiru 1992. Postavlja se pitanje je li moguć razvoj u skladnom odnosu gospodarstva, društva i prirode ili je to utopija. Kako su sve veće nejednakosti u svijetu i sve brojniji okolišni problemi poput klimatskih promjena, države članice Ujedinjenih naroda u rujnu 2015. usvojile program „Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.“ (Agenda 2030) sa željom okončavanja siromaštva, zaštite planeta, osiguranja zaštite ljudskih prava i zajamčenog napretka za sve. Obavezale su se do 2030. postići 17 ciljeva održivog razvoja koji daju odgovor na prepoznate globalne izazove u različitim područjima.

Kako je u Hrvatskoj gotovo sasvim nezapaženo prošla konferencija Ujedinjenih naroda na kojoj je usvojen Program 2030., smatramo važnim obavijestiti vas o istima te vas potičemo da se o njima informirate u kratkom informativnom dokumentu [Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030.](#) (klik na link!). U navedenom dokumentu nećete naći samo popis ciljeva već i savjete kako ih pratiti i pridonositi njihovom ostvarivanju.

Također, pozivamo vas da pogledate inspirativne videe upravo na temu ciljeva održivog razvoja:

- [How We Can Make the World a Better Place by 2030 | Michael Green | TED Talks](#)
 - [How COVID-19 Will Affect the Sustainable Development Goals | Global Citizen Explains](#)
-

Izvor fotografije: idop.hr

Zadatak 1

Nakon što su sudionici usvojili koncept globalnog obrazovanja, shvatili koji su mu osnovni principi i ciljevi – slijedio je prvi kreativni zadatak.

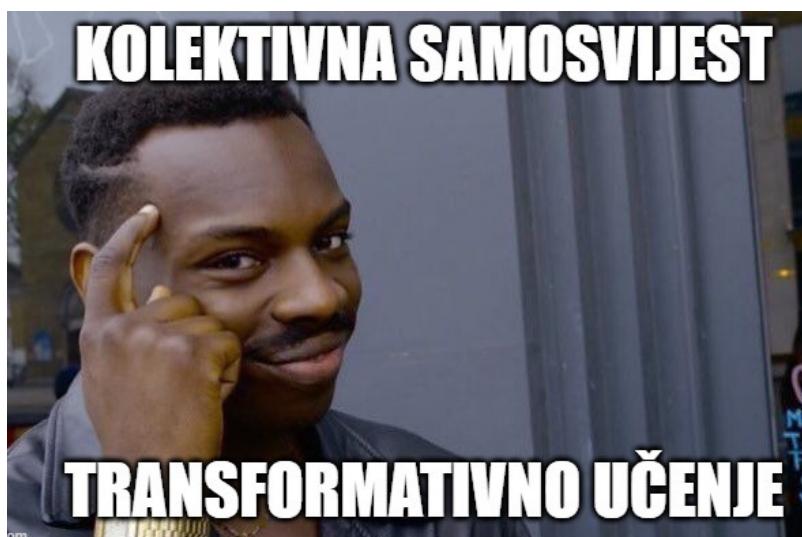
Vrijeme je za stvaranje meme-ova! Meme-ovi su postali jedan od važnih dijelova modernog života prosječnog istraživača interneta i danas ih možemo vidjeti svugdje. On označava ideju, ponašanje ili stil koji se širi od osobe do osobe unutar neke kulture.

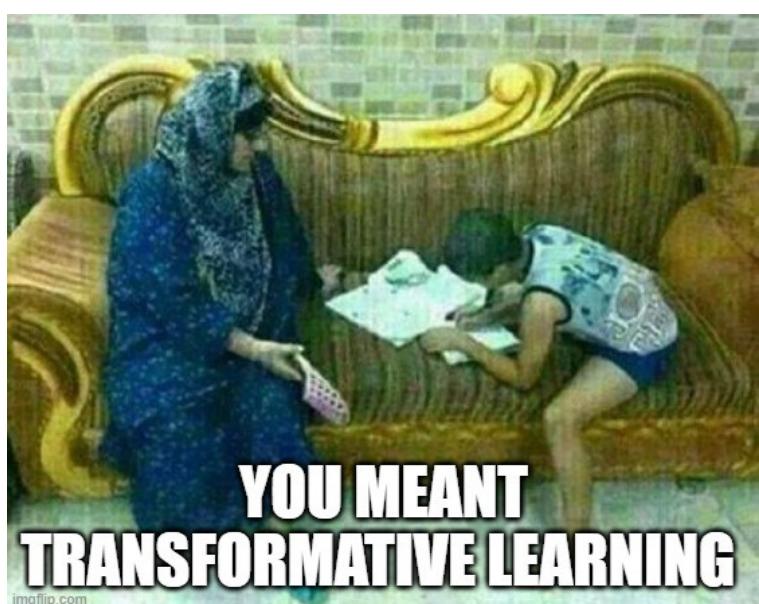

Izvor fotografije: meme generator

Na sudionicima online treninga je bilo da stvore tri meme-ova.

Jedan koji se odnosio na globalno obrazovanje općenito, drugi koji se odnosio na transformativni proces učenja a treći koji se odnosio na prikaz glokalizacije. Kako bi izradili meme, sudionici su se koristili web stranicom Meme generator i potom su ih također ubacivali na Padlet. U nastavku su prikazani njihovi radovi.

Globalizacija,
lokalizacija

Glokalizacija

Ovo je Tina.

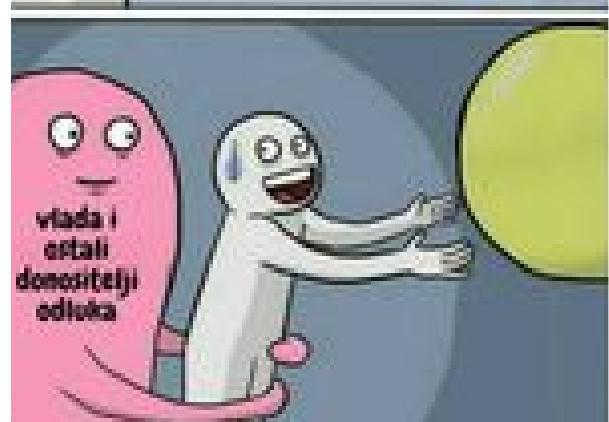
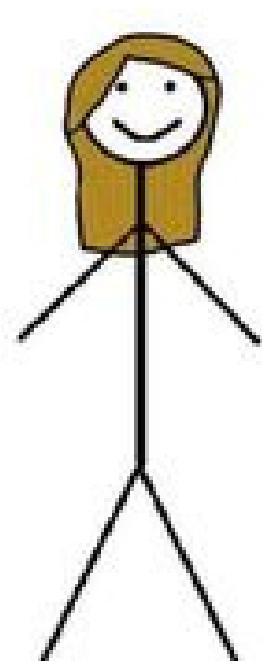
Tina je odgovorna i aktivna građanka.

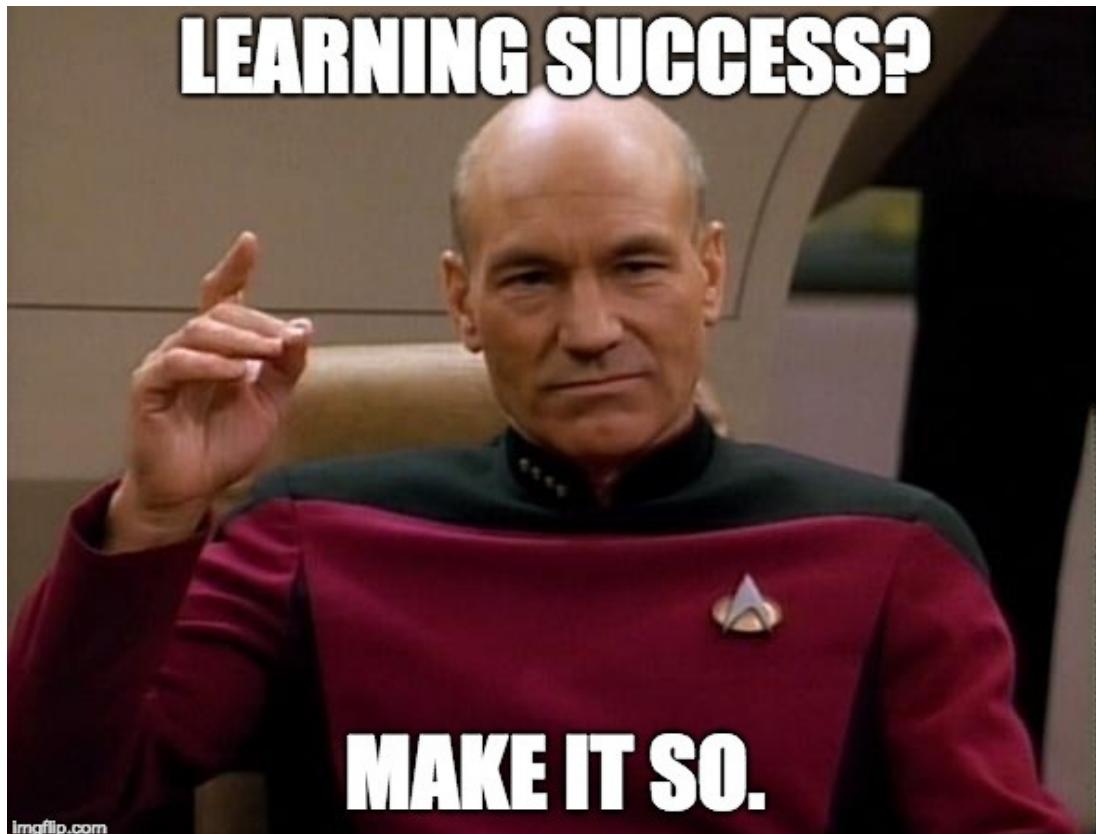
Tina ima osjećaj za zajedničko dobro.

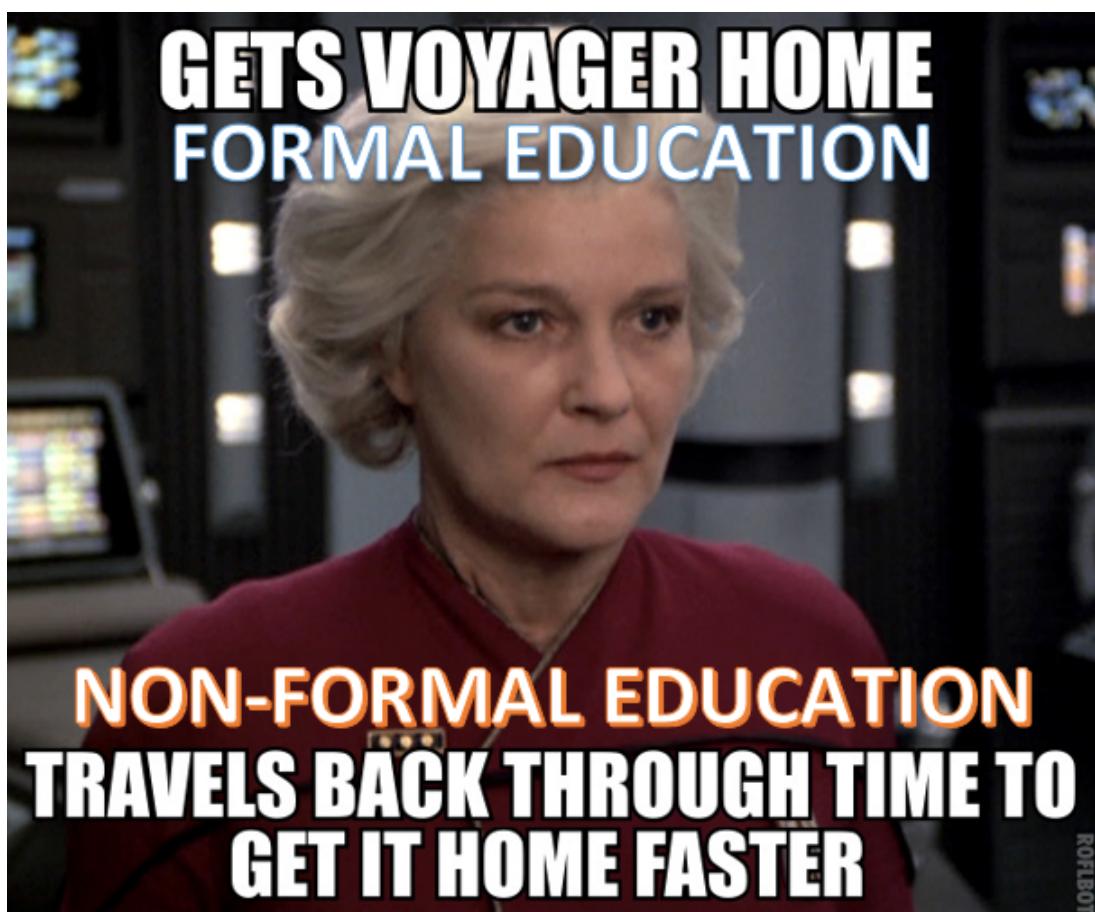
Tina volontira u zajednici.

Tina je pametna.

Budi kao Tina.

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

MODUL 2: GLOBALNO OBRAZOVANJE U HRVATSKOJ

2. MODUL: Globalno obrazovanje u Hrvatskoj

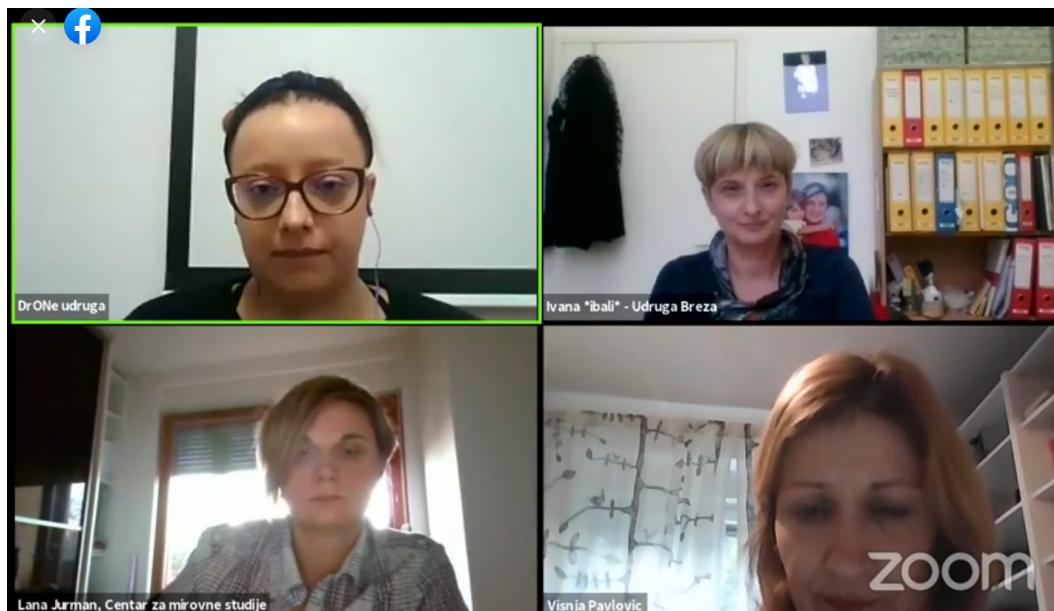
Globalno obrazovanje u Hrvatskoj je usko povezano sa građanskim odgojem i obrazovanjem (GOO). Kako bismo napravili distinkciju između ove dvije vrste obrazovanja, možemo reći kako je cilj građanskog odgoja i obrazovanja stjecanje znanja o vlastitim pravima, odgovornostima, mogućnostima i načinima djelovanja u zajednici, razvoj vještina uočavanja problema u zajednici i njihova miroljubivog rješavanja u suradnji s drugima te podizanje građanske informiranosti i razumijevanja funkciranja demokracije temeljene na ideji neovisnoga, osnaženoga i aktivnoga građanstva. Ono što valja istaknuti jest da se Plan i program GOO-a, premda ističe važnost razvoja građanskih kompetencija, ipak u velikoj mjeri fokusira na razvijanje znanja o politici i za politiku među mladima. Ovaj pristup važna je poveznica s globalnim obrazovanjem, no unatoč tematiziranju globalnih procesa metodički nije usklađen s njegovim prepostavkama. Dok se u globalnom obrazovanju svaki problem gleda iz perspektive lokalnog/nacionalnog i globalnog od najranije dobi, građanski odgoj i obrazovanje globalnu dimenziju sustavno uvodi tek u prvom i drugom razredu srednje škole. Uzimajući u obzir tu razliku, treba istaknuti važnost ranog upoznavanja i suočavanja učenika s globalnim izazovima vezanim uz održivi razvoj. Takav pristup doprinosi osvještavanju uloge i moći pojedinca, a posebno je važno to njegovati kod djece od najranije dobi.

Drugim riječima, ideja građanskog odgoja nije u mijenjanju sustava i razvijanju tzv. aktivističkog građanstva (Isin, 2008), već djelovanje unutar postavljenih i prepostavljenih granica sustava, ma kakve one bile.

Globalno obrazovanje i građanski odgoj i obrazovanje su koncepti koji imaju nekih sličnosti, ali i razlika. Oboje ima cilj razvijanja znanja, vještina, vrijednosti i stavova potrebnih za osiguravanje pravednog, održivog svijeta u kojem svi imaju pravo ispuniti svoj potencijal. Svejedno, kada pričamo o globalnom obrazovanju u Hrvatskoj, podizanjem svijesti o istome ili pak njegovom provedbom uglavnom se bave organizacije civilnog društva. Različite su organizacije civilnog društva (Žmergo, Breza, GONG, CMS, FSO) u posljednjim godinama prihvatile koncept globalnog obrazovanja i počele ga razvijati i koristiti u svojem radu. Realna je poteškoća činjenica da s nacionalne razine postoji vrlo malo podrške za rad na temema globalnog obrazovanja, osobito u sferi financiranja projekata s tim fokusom. U većini drugih europskih zemalja projekti globalnog obrazovanja najčešće su u nadležnosti ministarstava obrazovanja i/ili vanjskih poslova u kontekstu međunarodne razvojne suradnje.

Kako ne bismo dužili s ovom temom, pozvali smo naše kolege stručnjake u području globalnog obrazovanja kako bi sudionicima predstavili njegov razvoj i poteškoće u Hrvatskoj te kako bismo predstavili inspirativne primjere dobrih praksi. Online predstavljanje odvijalo se putem ZOOM aplikacije te se radilo o javnom događaju. Snimku možete pogledati [ovdje](#).

U utorak (17.11.2020.) u 16h s nama su bile:

IVANA ŠIBALIĆ
UDRUGA BREZA

Ivana Šibalić je projektna koordinatorica zadužena za izvoz i uvoz projekata i programa Udruge Breza. U Brezi je od samih početaka 2001. kad je radila i kao odgojiteljica, na prikupljanju donacija, obrađivala vrt, kuhala rajčicu, bojila zidove i ormare, pisala prve projekte i to olovkom. Sada sjedi u malom urednu, sklapa nova partnerstva, piše projekte i izvješća ili sa slušalicama na ušima razgovara na Skype te prenosi svoja znanja i vještine na mlađe generacije. Završila je razne neformalne i formalne treninge – od upravljanja projektnim ciklusom, NLP, Demo akademiju, nutricionizam i dr. Trči u rano jutro jer voli tišinu i buđenje grada, ljetuje s obitelji u šatoru, čita stalno, a najviše ono što ne voli, a mora.

VIŠNJA PAVLOVIĆ

FORUM ZA SLOBODU ODGOJA

Višnja Pavlović je voditeljica programa „Volontiranje i aktivno građanstvo u obrazovanju“ u Forumu za slobodu odgoja. Diplomirala je „Rad s mladima u zajednici“ (Community Youth Work) na Sveučilištu u Jönköpingu, Švedska te „Dječje studije“ (Child studies) na Sveučilištu u Linköpingu, Švedska. Radila je u različitim organizacijama civilnog društva (Proni - Institut za socijalnu edukaciju, Volonterski centar Zagreb, Krijesnica - udruža za podršku obiteljima suočenim s malignim bolestima, itd.) i stekla značajno iskustvo na područjima grupnog rada s mladim ljudima, volonterskog menadžmenta te rada s ranjivim skupinama. Kroz edukaciju iz Gestalt psihoterapije razvija savjetodavne i terapeutske vještine.

LANA JURMAN

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE

Lana Jurman je diplomirala povijest i pedagogiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radi u Centru za mirovne studije od 2013. godine, danas je koordinatorica programa Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja i članica Izvršnog odbora. Između ostalog, nacionalna je koordinatorica za aktivnosti Tjedna globalnog obrazovanja u Hrvatskoj u sklopu mreže Tjedna globalnog obrazovanja Centra Sjever-Jug Vijeća Europe. U slobodno vrijeme uživa u SF-u, trči za i sa 4godишnjakom te voli prtljati po obližnjim šumama.

Iskoristit ćemo ovu temu i priliku da pogledate i Online panel raspravu "[Ima li zemlje znanja bez globalnog obrazovanja?](#)" koja se odvila 19. studenog 2020., u organizaciji Centra za mirovne studije.

Zadatak 2

Nakon što smo čuli primjere dobrih (i inspirativnih) praksi globalnog obrazovanja iz Hrvatske, bilo je vrijeme da mislimo globalno.

Izvor fotografije: pexels.com

Sudionici_e su sada krenuli_e bespućima Googlea te kako bi i nama i drugim sudionicima_icama virtualno predstavili jedan primjer globalnog obrazovanja van Europskog kontinenta - idemo u svijet! Drugim riječima, na kreativan način (pismeno, vizualno, pjesmom, videom...) su nam predstavili globalno obrazovanje na globalnoj razini. Pronašli su jedan primjer dobre prakse iz svijeta te su ga svima prikazali u Padlet alatu.

- ★ [Think Global School, Indija](#)
- ★ [The Global School Design, SAD](#)
- ★ [Agents of Change, UK](#)
- ★ [Global Perspective, Australia](#)
- ★ [Inspiring the future, Novi Zeland](#)

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

MODUL 3: GLOBALNE KOMPETENCIJE

3. MODUL: Globalne kompetencije

Što su globalne kompetencije i zašto ih trebamo?

Godine 2018. Pisa (Programme for International Student Assessment) istraživanje Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) testiralo je globalnu kompetenciju učenika (Kovačić, M., Kovačić, D., Traub, H., 2017.). Globalne kompetencije obuhvaćaju znanja, vještine razmišljanja, socijalne vještine i sustav vrijednosti. Prema PISA-inom konceptualnom okviru, globalne kompetencije višedimenzionalan su i cjeloživotni cilj učenja. Globalno kompetentne osobe sposobne su razmatrati lokalne, globalne i međukulturne probleme, razumjeti i uvažavati različita gledišta i svjetonazole, uspješno se i s poštovanjem uključivati u interakcije s drugima te odgovorno djelovati s ciljem održivosti i kolektivne dobrobiti. No, zašto su nam potrebne globalne kompetencije?

- **Za skladan život u multikulturnim društvima** - sa sve lakšom i većom mobilnošću ljudi, heterogena, multikulturna društva postaju realnost u gotovo svim dijelovima svijeta. To ponekad dovodi do značajnog porasta etničko-kulturnih sukoba pri čemu sukob u jednom dijelu svijeta može dovesti do velikih priljeva izbjeglica, čak i u više tisuća kilometara udaljene zemlje.

Izvor fotografije: pixabay.com

Priljev izbjeglica i sve veća mobilnost ljudi razlog je što zajednice zajednice diljem svijeta redefiniraju vlastiti identitet i lokalnu kulturu. Na svim razinama (nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj) dolazi do pojave kompleksnih oblika građanstva i novih oblika pripadnosti. Pojedinci, u takvim okolnostima, osim stupanja u interakciju s udaljenim regijama, ljudima i idejama trebaju produbljivati vlastito razumijevanje o lokalnom okruženju, posebice o različitostima unutar svojih zajednica. Uvažavajući kulturnu različitost zajednica kojima pripadaju, mladi mogu učiti kako živjeti zajedno kao globalni građani (Delors, 1996; UNESCO, 2014, sve prema OECD, 2020a). Obrazovanje ima ključnu ulogu u osvješćivanju mladih o važnosti borbe protiv kulturne pristranosti i stereotipa, no ipak ne može snositi cjelokupnu odgovornost za iskorjenjivanje rasizma i diskriminacije.

- **Za uspjeh na promjenjivom tržištu rada** - Jednako kao i društva, sve raznovrsniji i međusobno povezani postaju i različiti poslovi. U 21. stoljeću, za uspjeh u profesionalnom aspektu života nije više dovoljno samo znanje, već su potrebne i adekvatne kompetencije. Ključ uspjeha su učinkovita komunikacija i primjereno ponašanje u multikulturalnim timovima. Poslodavci sve više traže osobe koje su spremne učiti i lako se prilagođavaju te koje su sposobne primjenjivati i prenositi svoje vještine i znanja na nove kontekste. Oni traže zaposlenike koji se uspješno snalaze u kompleksnoj dinamici globalizacije i koji su otvoreni prema ljudima različitog kulturnog podrijetla. (British Council, 2013, prema OECD 2020a).
- **Za učinkovito i odgovorno korištenje medijskih platformi** - U posljednjih dvadesetak godina transformacija informacijskih i komunikacijskih tehnologija mijenjaju naše živote i značajno pridonose oblikovanju svjetonazora mlađih. Internetske mreže, društveni mediji i interaktivne tehnologije povezuju mlade s priateljima, članovima obitelji i drugim ljudima. Nudeći ogromne količine informacija i internetskih sadržaja oni omogućuju nove oblike učenja, a mlađi dobivaju sve veću kontrolu nad načinima učenja. No, novi mediji i tehnologije donose sa sobom i mnoge rizike poput izloženosti neprimjerenum ili štetnim sadržajima. Pristup neograničenim količinama informacija često je popraćen nedovoljnom medijskom pismenošću, zbog čega su mlađi često podložni obmanama pristranih, neobjektivnih ili lažnih vijesti. U tom kontekstu, jačanjem globalnih kompetencija učenicima se može pomoći da bolje koriste digitalni prostor, da bolje razumiju svijet u kojem žive te da odgovorno izražavaju vlastito mišljenje na internetu.
- **Za podršku ciljeva održivog razvoja** - Obrazovanje za globalne kompetencije može pridonijeti stvaranju novih naraštaja koji vode računa o globalnim problemima i uspješno se nose s društvenim, političkim, ekonomskim i ekološkim izazovima.

Koncept i dimenzije globalnih kompetencija

Postoji nekoliko modela obrazovanja za život u međusobno sve povezanim svijetu poput interkulturnog obrazovanja, obrazovanja za globalno građanstvo i obrazovanja za demokratsko građanstvo (UNESCO, 2014; Vijeće Europe, 2016, sve prema OECD, 2020a). Usprkos razlikama u fokusu i opsegu, ovi modeli imaju zajednički cilj: promicati bolje razumijevanje svijeta i osnaživanje za izražavanje stajališta i sudjelovanja u društvu. Prije spomenuti PISIN konceptualni okvir i smjernice za vrednovanje globalnih kompetencija mogu pomoći donositeljima obrazovnih politika i obrazovnim djelatnicima u razvoju sadržaja usmjerenih na globalne kompetencije. (Boix Mansilla, 2016, prema OECD, 2020a).

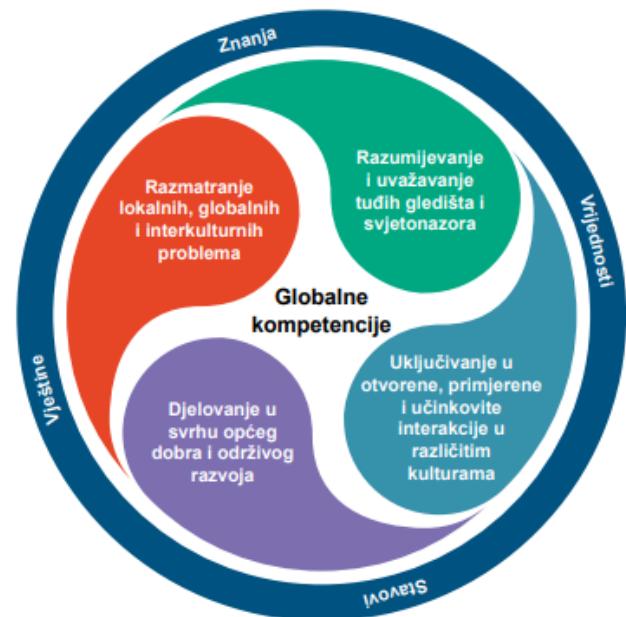
Globalne kompetencije nisu specifične kompetencije, već su kombinacija znanja, vještina, stavova i vrijednosti. Usvajanje tih potrebnih znanja, vještina, stavova i vrijednosti cjeloživotni je proces. Globalne kompetencije sastoje se od četiriju međuzavisnih sposobnosti, odnosno dimenzija:

1. Razmatranje problema i situacija od lokalnog, globalnog i kulturnog značaja (npr. siromaštvo, ekonomski međuovisnost, migracije, nejednakosti, ekološki rizici, sukobi, kulturne razlike i stereotipi). Razmatranje globalnih problema podrazumijeva primjenu znanja o svijetu i kritičko promišljanje prilikom formiranja mišljenja o nekom globalnom problemu. Kritičko promišljanje uključuje odabir i razmatranje odgovarajućih dokaza, korištenje i kombiniranje disciplinarnog znanja i razmišljanja, postavljanje pitanja, analiziranje podataka, argumente te formiranje stavova.

Ova sposobnost zahtijeva i medijsku pismenost koja se može definirati kao sposobnost pristupanja, analiziranja i kritičkog vrednovanja medijskih poruka (Buckingham, 2007; Kellner i Share, 2005, sve prema OECD 2020a).

2. Razumijevanje i uvažavanje različitih perspektiva i svjetonazora, što podrazumijeva interes i duboko poštovanje za druge. Sagledavanje koncepta stvarnosti drugih ljudi i njihovih emocija te uvažavanje veza (npr. ljudska prava i potrebe, zajednička iskustva) omogućuje im da premoste razlike i nađu zajedničko stajalište. Istovremeno zadržavanje vlastitog kulturnog identiteta i svjesnost o kulturnim vrijednostima i uvjerenja drugih pruža prilike za propitkivanje i produbljivanje vlastitih gledišta i donošenje zrelijih odluka u odnosima s drugima (Fennes i Hapgood, 1997, prema OECD, 2020a).

3. Stupanje u otvorene, primjerene i učinkovite interakcije s ljudima različitog nacionalnog, vjerskog, društvenog ili kulturnog podrijetla ili spola podrazumijeva razumijevanje kulturnih normi te prilagođavanje vlastitog ponašanja i komunikacije. Ova dimenzija obuhvaća želju za razumijevanjem drugih kao i sposobnost interakcije s drugima usprkos razlikama na otvoreni, primjereni i učinkoviti način. Otvorene interakcije odnose se na interakcije u kojima svi sudionici pokazuju osjetljivost, znatiželju i spremnost za uključivanje u interakciju s drugima i njihovim gledištimi.

Izvor fotografije: PISA 2018

4. Konstruktivno djelovanje u svrhu općeg dobra i održivog razvoja, što se odnosi na ulogu mladih kao aktivnih i odgovornih članova društva te na njihovu spremnost za odgovaranje na određen lokalni, globalni ili interkulturni problem ili situaciju. Pojedinci koji su uspješni u međusobno povezanim i multikulturnim društvima sposobni su stvarati prilike za informirano i promišljajuće djelovanje te izražavati vlastito stajalište. Oni su angažirani oko unapređivanja životnih uvjeta u svojim zajednicama i izgradnje pravednijeg, miroljubivijeg, inkluzivnijeg i ekološki održivijeg svijeta.

Ključne komponente globalnih kompetencija: Znanja, vještine, stavovi i vrijednosti

Prethodno opisane četiri dimenzije globalnih kompetencija oslanjaju se na četiri nerazdvojiva čimbenika: znanja, vještine, stavove i vrijednosti (Prikaz 1). Na primjer, razmatranje nekog globalnog problema (dimenzija 1) iziskuje znanja o tom problemu, vještine za transformaciju te svijesti u dublje razumijevanje te stavove i vrijednosti potrebne za promišljanje o problemu iz različitih kulturnih gledišta, vodeći računa o interesima svih uključenih strana.

Znanja o svijetu i drugim kulturama

Za kritičko promišljanje mladih o svakodnevnim situacijama te za odbacivanje dezinformacija I stereotipa o drugim kulturama potrebno je posjedovati znanje o problemima koji utječu na život na lokalnoj i globalnoj razini te znanje o sličnostima, razlikama i odnosima među kulturama. Takav način promišljanja i korištenja znanja doprinosi suzbijanju netolerancije i pojednostavljenog prikaza svijeta. Globalni problemi su problemi koji pogadaju sve, bez obzira na nacionalnu ili društvenu pripadnost. Takvi se problemi mogu protezati sve od trgovinske razmjene do siromaštva, ljudskih prava, geopolitike i okoliša. Globalni problemi otkrivaju koliko su različite regije svijeta međusobno povezane pružajući jasniju sliku o različitostima i sličnostima u njihovim iskustvima (Boix Mansilla i Jackson, 2011, prema OECD 2019). Međukulturni problemi i situacije proizlaze iz interakcija ljudi različitog kulturnog podrijetla. U takvim interakcijama svaka strana tumači način razmišljanja, vjerovanja, osjećaje i postupke druge strane. Taj proces može teći glatko ako između kultura nema ekstremnih razlika i ako su pojedinci otvoreni za učenje i prihvatanje razlika. No, u međukulturnim interakcijama može doći i do grešaka u komunikaciji i nesporazuma. U najgorim slučajevima, nesporazumi prerastaju u stereotipe, diskriminaciju i nasilne sukobe. (IBO, 2012; Oxfam, 2015; Reimers, 2017, sve prema OECD 2019).

Vještine za razumijevanje svijeta, komunikaciju s drugima i djelovanje

Globalne se kompetencije također temelje na specifičnim kognitivnim, komunikacijskim i socioemocionalnim vještinama. Vještine se mogu definirati kao sposobnost realizacije kompleksnog i dobro organiziranog obrasca razmišljanja (u slučaju kognitivnih vještina) ili ponašanja (u slučaju bihevioralnih vještina) radi postizanja određenog cilja. Globalne kompetencije iziskuju brojne vještine, među kojima su: promišljanje o informacijama, komunikacijske vještine u međukulturnim kontekstima, zauzimanje perspektiva, vještine rješavanja sukoba i prilagodljivost. Globalno kompetentni ljudi mogu promišljati o informacijama iz različitih izvora. Sposobni su samostalno prepoznati svoje potrebe za informacijama i namjenski birati izvore na temelju njihove relevantnosti i pouzdanosti. Mogu komunicirati učinkovito i na uvažavajući način s ljudima drugačijeg kulturnog podrijetla. Učinkovita komunikacija iziskuje sposobnost jasnog izražavanja, na samouvjeren način i bez ljutnje, čak i kada je riječ o većem neslaganju. Poznavanje većeg broja jezika nesumnjivo pridonosi učinkovitoj međukulturnoj komunikaciji. Uspješnoj komunikaciji u međukulturnim kontekstima također doprinosi i aktivno slušanje, koje ne podrazumijeva samo tumačenje izrečenog, već i načina na koje je to izrečeno pomoću glasa i pratećeg govora tijela. Globalno kompetentni pojedinci sposobni su govornici koji mogu učinkovito koristiti svoj govor tijela i glas u razgovoru i raspravama o globalnim problemima, izražavati i obrazlagati osobno mišljenje ili uvjeriti druge da slijede određeni smjer djelovanja. Aktivno sudjelovanje u upravljanju i rješavanju sukoba zahtijeva slušanje i traženje zajedničkog rješenja. (Rychen i Salganik, 2003, prema OECD, 2019).

Otvoreni stavovi, uvažavanje ljudi različitog kulturnog podrijetla te globalna svijest i djelovanje

Globalne kompetencije utjelovljuju i pokreću ključne dispozicije ili stavovi. Stavovi podrazumijevaju mentalni sklop koji pojedinac usvaja spram neke osobe, skupine, institucije, problema, ponašanja ili simbola. Taj mentalni sklop obuhvaća uvjerenja, procjene, osjećaje i sklonosti određenoj vrsti ponašanja. Globalno kompetentno ponašanje zahtijeva otvoreni stav prema ljudima drugačijeg kulturnog podrijetla, uvažavanje kulturnih razlika te globalnu svijest i djelovanje. Otvorenost prema ljudima drugačijeg kulturnog podrijetla podrazumijeva senzibilitet, znatiželju i spremnost za stupanje u interakciju s drugim ljudima te drugačije poglede na svijet (Byram, 2008; Vijeće Europe, 2016, sve prema OECD, 2019).

Ona iziskuje aktivnu spremnost na traženje i prihvaćanje prilika za interakciju s ljudima različitog kulturnog podrijetla, na otkrivanje i upoznavanje njihovih kulturnih perspektiva i načina na koje tumače poznate i nepoznate fenomene, te na učenje o konvencijama u njihovu jeziku i ponašanjima. Otvoreni stav prema "kulturno drugačijem" treba razlikovati od interesa za prikupljanjem "egzotičnih" iskustava samo u svrhu osobnog zadovoljstva ili koristi. Umjesto toga, međukulturalna se otvorenost izražava kroz spremnost na angažman, suradnju i interakciju s osobama za koje smatramo da pripadaju drugačjoj kulturi od naše, i to na ravnopravan način. Uvažavanje se sastoji od pozitivnog odnosa i poštovanja prema nekome ili nečemu na temelju prosudbe o njihovoj intrinzičnoj vrijednosti. U ovom konceptualnom okviru uvažavanje prepostavlja **dostojanstvo svih ljudskih bića i njihovo neotuđivo pravo izbora vlastite pripadnosti, uvjerenja, mišljenja ili postupaka**. Uvažavanje drugih također ima neka ograničenja određena načelom ljudskog dostojanstva. Primjerice, uvažavanje se ne bi smjelo slagati s uvjerenjima i mišljenjima ili načinima života i postupcima koji narušavaju ili vrijeđaju dostojanstvo drugih (Vijeće Europe, 2016, prema OECD, 2019). Koncept uvažavanja treba razlikovati od koncepta tolerancije. U nekim kontekstima, tolerancija može jednostavno značiti "podnošenje razlika". Uvažavanje je manje dvosmisleni, a više pozitivni koncept. Osoba s razvijenom globalnom sviješću mari za ljudе u drugim dijelovima svijeta te se osjeća moralno odgovornom da pokuša poboljšati uvjete drugih ljudi bez obzira na udaljenost i kulturne razlike. Umjesto uvjerenja da se sve razlike mogu ukloniti, osobe s razvijenom globalnom sviješću nastoje prihvati različite načine dostojanstvenog življena.

Poštivanje ljudskog dostojanstva i različitosti

Vrijednosti nadilaze stavove i pojedine objekte ili situacije. One služe kao standardi i kriteriji koje ljudi i svjesno i nesvjesno koriste u svojim prosudbama. Vrijednosti, stoga, potiču određena ponašanja i stavove. Poštivanje ljudskog dostojanstva i poštivanje kulturne raznolikosti doprinose globalnoj kompetentnosti jer predstavljaju važne filtre koji pojedincima pomažu u procesiranju informacija o drugim kulturama i donošenju odluka o načinima na koji će pristupiti drugima i svijetu. Pojedinci koji njeguju ove vrijednosti postaju svjesniji sebe i svoje okoline te su snažno motivirani za borbu protiv isključivosti, neznanja, nasilja, ugnjetavanja i rata. Obrazovanje ima duboki utjecaj na vrijednosti pojedinaca. Tijekom školovanja, mladi formiraju navike uma, uvjerenja i načela s kojima će živjeti do kraja života. Iz tog je razloga ključno promišljati o vrsti obrazovanja koja najbolje "njeguje čovječanstvo" (Nussbaum, 1997, prema OECD, 2020a).

Moguće je i ispuniti samoprocjenu globalnih kompetencija putem poveznice za samoprocjenu koja se nalazi ovdje.

Zadatak 3

Sada kada su svi naučili što su globalne kompetencije, što sve podrazumijevaju, zašto nam trebaju i koje ste sve globalne kompetencije stekli kroz život, vrijeme je za treći zadatak.

Nakon što smo zajedno "proputovali" svijetom, vidjeli primjere dobrih praksi na drugim kontinentima, vratili smo se sada u Hrvatsku i u naš formalni sustav obrazovanja. Kroz treći modul sudionici_e su mogli_e vidjeti da su odgoj i obrazovanje jedni od ključeva razvijanja globalnih kompetencija. Nas su zapravo zanimali tri stvari:

1. Koliko hrvatski obrazovni sustav doprinosi razvoju vaših globalnih kompetencija?

2. Koliko vaša obitelj doprinosi razvoju vaših globalnih kompetencija?

3. Koliko vaša okolina pomaže u razvoju vaših globalnih kompetencija?

Izvor fotografije: pixaby.com

Izvor fotografije: pixaby.com

Izvor fotografije: pixaby.com

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

MODUL 4:

SMJERNICE ZA

GLOBALNO

OBRAZOVANJE

4. MODUL: Smjernice za provedbu globalnog obrazovanja

Što su smjernice za globalno obrazovanje i koja je njihova svrha?

Smjernice za globalno obrazovanje rezultat su iskazane potrebe osoba iz mreže Centra Sjever-Jug koje se svakodnevno bave globalnim obrazovanjem, odnosno mreže Tjedna globalnog obrazovanja, za zajedničkim alatom, izrađenim na temelju stečenog iskustva te mreže i njezinih partnera koji bi poslužio kao pomoć odgojno-obrazovnim djelatnicima u shvaćanju i uspješnoj primjeni globalnog obrazovanja. Smjernice treba promatrati kao razvojni proces koji valja redovito obnavljati novim idejama i aktivnostima iz iskustva svih strana uključenih u proces. (Smjernice za globalno obrazovanje, Mreža Tjedna globalnog obrazovanja (2012.))

Svrha smjernica jest:

- osnažiti globalno obrazovanje;
- ostvariti daljnji razvoj na temelju postojećih ostvarenja na području globalnog obrazovanja;
- podržati stručnjake u formalnom i neformalnom obrazovanju uvođenjem općih
- sastavnica koje oni mogu nastaviti samostalno razvijati kroz iskustvo prema vlastitim potrebama u praksi;
- pomoći u razlikovanju pristupa i aktivnosti globalnog obrazovanja;
- pomoći odgojno-obrazovnim djelatnicima da razmisle i postanu svjesni vlastitih aktivnosti vezanih uz globalno obrazovanje;
- pojačati razmjenu metoda globalnog obrazovanja i stvoriti sinergiju među različitim sudionicima;
- doprinijeti odgojno-obrazovnim politikama na lokalnoj, regionalnoj, državnoj međunarodnoj razini.

Kroz :

- različite pristupe i sadržaje vezane uz globalno obrazovanje, kao i s njima usko povezane metode i kriterije evaluacije;
- razmjenu postojećih praksi, alata, resursa i literature. (Smjernice za globalno obrazovanje, Mreža Tjedna globalnog obrazovanja (2012.))

Smjernice obuhvaćaju četiri velika poglavlja odnosno objašnjavaju što je to globalno obrazovanje, daju definicije i deklaracije te prikazuju globalno obrazovanje kao transformativni proces učenja. Nadalje, Smjernice pokazuju zašto je uopće bitno globalno obrazovanje te koji su njegovi ciljevi. Osim koncepta, definicija i ciljeva kroz smjernice možemo upoznati i globalne kompetencije i pojmove koji se na njih vežu, a to su **znanje, vještine, vrijednosti i stavovi**. Ove smjernice također nam donose i metodologiju rada u sklopu globalnog obrazovanja. Upućuju nas na temelje za metodologiju globalnog obrazovanja, kriterije za odabir i evaluaciju metoda globalnog obrazovanja, naglašavaju važne stavke u primjeni globalnog obrazovanja, kriterije za planiranje i evaluaciju materijala te kriterije za izradu kurikula u formalnom i neformalnom obrazovanju.

Zadatak 4

Na kraju ovog online treninga preostalo nam još dobro proučiti Smjernice za Globalno obrazovanje i, budući da smo naučili koliko je kritičko promišljanje važno, baciti jedan kritički osvrt na njih. Sudionici su za zadatak imali otvoriti 37. stranu Smjernica za globalno obrazovanje i potražiti naslov "Metode za primjenu globalnog obrazovanja". Odabrali su zatim jednu od metoda te su se na istu kritički osvrnuli. Razmislili su o koje su jačim i slabijim stranama odabrane metode te koje sadržaje bi mogli odradivati kroz tu metodu.

PRIČA O GLOBALNOM OBRAZOVANJU

MODUL 5: ŠTO NAKON TRENINGA?

5. MODUL: Što nakon treninga?

Primjena stečenog znanja

Follow-up se odnosi na praćenje sudionika_ica treninga ili edukacije po završetku te edukacije/treninga. Drugim riječima, to je praćenje sudionika_ica i primjena znanja stečenih na treningu po završetku formalnog dijela treninga. Smatramo kako nije dovoljno samo sudjelovati već i primijeniti stečeno znanje i dijeliti ga s drugima, što je vrlo često u neformalnom obrazovanju. Kako bismo sudionicima dali detalje o follow-up aktivnostima koje su slijedile nakon ovog formalnog dijela treninga te kako bismo odgovorile na sva dodatna pitanja - ali i kako bismo se još virtualno podružili - ovim putem dogоворили smo još jedno online druženje putem ZOOM platforme. Kako bismo zaokružili "Priču o globalnom obrazovanju" nakon ZOOM sastanka slijedile su 2 aktivnosti:

- **Follow-up aktivnost:** Osmišljavanje kratke javne kampanje. Određivanje ciljeva, sadržaj i vremenski rok kampanje su je bio zadatak sudionika_ca. Sudionike_ce smo potaknuli da se koriste društvenim medijima kao snažnim alatom za podizanje svijesti ne samo o ovoj već i o mnogim drugim temama, a pripremili smo i obrazac kao smjernicu za provedbu. Za provedbu kampanje mogli su se koristiti vlastitim društvenim mrežama, mrežama udruga ili institucija, kolega ili prijatelja, na hrvatskom ili engleskom jeziku. Sa sudionicima_ama smo podijelili Canva online alat te primjer online kampanje - primjer kampanje udruge DrOne o Tjednu globalnog obrazovanja. Sve kampanje trebale su se dovršiti najkasnije do 15.12.2020.
- **Evaluacija:** Uputili smo sudionike_ce da nam ispune evaluacijski upitnik o online treningu. Osim toga, sudionici su zaprimili primjerak ovog online bookleta "Priče o globalnom obrazovanju" te potvrdu o završenom treningu i naljepnice s meme-ovima iz prvog zadatka kao malu zahvalu za sudjelovanje.

Obrazac

OBRAZAC ZA PROVEDBU ONLINE KAMPANJE

Molimo da vaše ispunjene obrasce, zajedno s osmišljenim objavama, pošaljete na naš mail zaključno sa petkom, 27.11.2020.

udruga.drone@gmail.com

- Ime i prezime:

- Tema kampanje:

(npr. globalno obrazovanje općenito, primjeri globalnog obrazovanja, smjernice itd.)

- Cilj kampanje:

(npr. podići svijest o globalnom obrazovanju, upoznati javnost sa pojmom „glokalizacija“ itd.)

- Kome je kampanja prvensteno namijenjena, odnosno postoji li određena publika za vašu kampanju?

(npr. kolege s faksa/posla, prijatelji, profesori...)

- Koje ćete alate koristiti za osmišljavanje i dizajniranje kampanje?

(npr. meme generator, Canva, Padlet...)

1

Obrazac

- Koje društvene mreže ćete koristiti za provedbu kampanje?

(npr. mail, Facebook, Instagram, Twitter...)

- Koliko dugo će trajati vaša kampanja?

(npr. pet dana, tjedan dana, dva tjedna...)

- Koliko objava ćete osmisiliti/dizajnirati?

(npr. ukupno 4 objave)

- Kolika će biti učestalost objava?

(npr. jedna objava dnevno, jedna objava tjedno...)

- S kojim datumom započinje i završava vaša kampanja?

- Dodatni komentari i napomene?

2

Primjer kampanje

DrONe - udruga za društveni razvoj i neformalno obrazovanje

Published by Leo Staković · 16 November at 09:35 ·

[ITJEDAN GLOBALNOG OBRAZOVANJA]

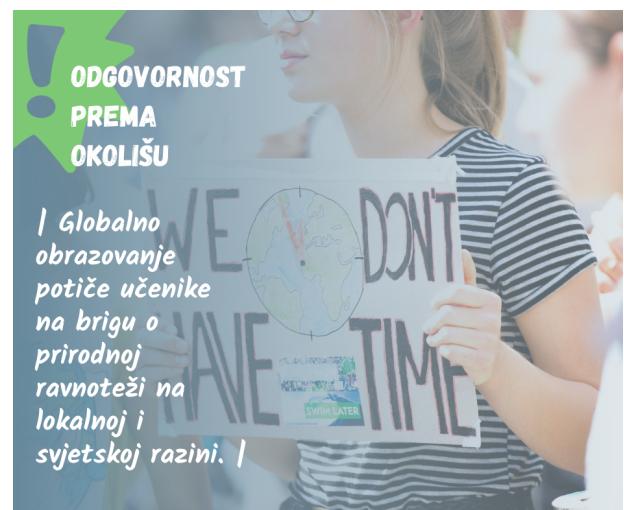
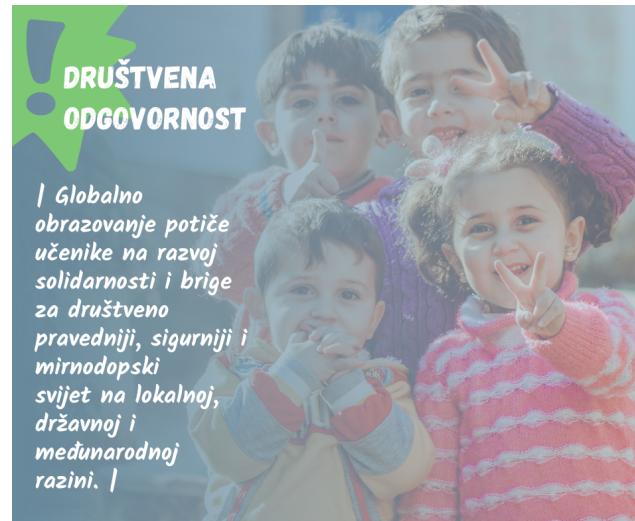
Kako bismo jednog dana živjeli u svijetu jednakom za sve, važno je prepoznati i primjenjivati vrijednosti i stavove globalnog obrazovanja. Jesi li ikada čuo_ia za to? Pročitaj!

"Globalno obrazovanje je obrazovanje koje otvara oči i umove prema realnostima ovoga globaliziranoga svijeta te ih pokreće prema ostvarenju svijeta u kojem vladaju pravda, jednakost i u kojem su ljudska prava temeljna vrijednost." - Deklaracija o globalnom obrazovanju iz Maastrichta (2002.)

Želiš znati više?
https://www.cms.hr/.../Smjernice_za_globalno_obrazovanje.pdf

**SAMOPOUZDANJE,
SAMOPOŠTOVANJE
I POŠTIVANJE
DRUGIH**

| Globalno obrazovanje potiče učenike na razvoj smisla o vlastitoj vrijednosti i ponos svojim društvom, kulturom i obitelji. Također ih potiče na razvoj osjetljivosti prema vrijednostima drugih, osobito onih drugačijih od njih samih. |

NEPRISTRANOST

| Globalno obrazovanje promiče kritički pristup različitim izvorima informacija, kulturama i događajima. |

VIZIONARSKO RAZMIŠLJANJE

| Globalno obrazovanje potiče učenike na razvoj raznolikih vizija boljeg svijeta obilježenog međusobnim uvažavanjem u vlastitoj zajednici, drugim zajednicama i svijetu u cjelini. |

PROAKTIVNO SUDJELOVANJE U ZAJEDNICI

| Globalno obrazovanje jača osjećaj pripadnosti zajednici u kojoj svi poznaju i poštuju prava i odgovornosti pojedinca i društva, čime pojedinač postaje siguran u uzajamnu potporu te osjeća potrebu sudjelovanja u procesu donošenja zajedničkih odluka te se na taj način promiču načela pluralizma, nediskriminacije i društvene pravde. |

 DrOne - udruga za društveni razvoj i neformalno obrazovanje ...

Published by Leo Staković · 22 November at 20:24 ·

Zaključujemo popis vrijednosti i stavova globalnog obrazovanja, na red je došla - solidarnost. Kako bismo jednog dana živjeli u svijetu jednakom za sve, važno je djelovati lokalno, ali razmišljati globalno. Pročitaj!

"Globalno obrazovanje je obrazovanje koje otvara oči i umove prema realnostima ovoga globaliziranoga svijeta te ih pokreće prema ostvarenju svijeta u kojem vladaju pravda, jednakost i u kojem su ljudska prava temeljna vrijednost.". - Deklaracija o globalnom obrazovanju iz Maastrichta (2002.)

Želiš znati više?
https://www.cms.hr/.../Smjernice_za_globalno_obrazovanje.pdf

SOLIDARNOST

| Globalno obrazovanje vodi ka aktivnoj solidarnosti oblikovanjem građana svijeta koji su svjesni svjetskih zbivanja i okolnosti te aktivno rade na postizanju održivijeg svijeta temeljenog na ljudskim pravima, dijalogu i suradnji. |

HVALA!

LITERATURA:

Sada kada znaš što je globalno obrazovanje, kad razumiješ njegovu vrijednost i važnost i sada kada si spreman_na za nove izazove u ovom području, savjetujemo ti da proučiš dodatnu literaturu iz ovog područja.

Iz tog razloga ovdje možeš pronaći nekoliko priručnika:

- [Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030.](#) (ODRAZ, 2020.): ovo je kratki prikaz dogovorenog programa za razvoj na svjetskoj razini do 2030. Jedan od glavnih ciljeva ovog dokumenta je potaknuti pojedinačne i zajedničke procese osvjećivanja, promišljanja i nastojanja usmjerenih na ostvarivanje Globalnih ciljeva u našoj sredini.
- [Globalno obrazovanje u Hrvatskoj - preporuke i doprinos procesu uvodenja](#) (GONG, 2018.): ovaj priručnik pružit će vam odgovore na pitanja koja su ostala "visiti" u zraku, pružiti će vam više informacija i pojasniti politički kontekst koji se odnosi na globalno obrazovanje, ali i mnogo više.
- [Jedi lokalno, misli globalno - priručnik globalnog obrazovanja za nastavnike](#) (Udruga Žmergo, 2017.): ovaj priručnik je vaš vjerni saveznik u obrađivanju raznih tema vezanih uz globalne izazove. Možete ga koristiti u neformalnom obrazovanju, u osmišljavanju brojnih edukacija i/ili radionica. Istovremeno, ovaj priručnik vam nudi brojne inovativne metode rada kako biste se što bolje pripremili za aktivni doprinos globalnoj zajednici.
- [Kurikulum BRIGHTS tečaja](#) (F. Funghi i F. Vannucchi, 2017.): dokument predstavlja organizaciju BRIGHTS tečaja u okviru projekta BRIGHT, čiji je cilj promicanje obrazovanja za globalno građanstvo (OGG) u kontekstu europskog formalnog i neformalnog obrazovanja metodom digitalnog pripovijedanja. Koristan je jer široj publici naglašava važnost bavljenja aktualnim pitanjima i temama suvremenog svijeta na uključiv i konstruktivan način.
- [Globalno obrazovanje za održivi razvoj](#) (Udruga Breza, 2015.): ovaj nam dokument govori o međupovezanosti koje postoje između malih i velikih problema na lokalnoj i globalnoj razini te nam daje savjete kojima možemo doprinijeti globalno održivom razvoju.
- [Smjernice za globalno obrazovanje - priručnik za razumijevanje i primjenu globalnog obrazovanja](#) (Centar Sjever-Jug Vijeća Europe, 2012.): ovaj dokument smatra se vodičem za razumijevanje i primjenu globalnog obrazovanja te alatom za pedagošku obuku koji doprinosi uspostavi pristupa globalnog obrazovanja ondje gdje još ne postoje, kao i obogaćivanju postojećih.
- Kao šećer na kraju, u moru slova, preporučujemo ti da zapratiš ovaj zanimljiv [YouTube kanal!](#)